

Van: [Werkroep Onderwijs van Stichting Hoogbegaafd!](#)
Aan: werkgroeponderwijs@stichtinghoogbegaafd.nl
Onderwerp: Aanbieding Manifest Hoogbegaafdenonderwijs - "op naar Hoogbegaafdenonderwijs dat past!"
Datum: donderdag 23 september 2021 08:51:47
Bijlagen:

Aanbieding Manifest en Ervaringsverhalen

Hierbij bieden wij U, als politieke partij bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2022, het Manifest Hoogbegaafdenonderwijs - op naar hoogbegaafdenonderwijs dat past! - aan. Opdat U, hetgeen waartoe wij oproepen in het manifest opneemt in het verkiezingsprogramma en zo recht doet aan het leerrecht dat ook deze kinderen volgens de wet in Nederland genieten.

In dit [manifest](#) roepen wij als ouders, kinderen en andere betrokkenen U op tot het faciliteren van onderwijs dat past bij de ontwikkel-, leer- en ondersteuningsbehoeften van duizenden hoogbegaafde kinderen en jongeren. In de bijlage kunt u zien dat bijna tweeduizend mensen dit manifest hebben ondertekend.

Daarnaast hebben wij bijna tweehonderd [ervaringsverhalen](#) van kinderen, jongeren en ouders gebundeld om u te laten lezen en ervaren welke impact niet passend onderwijs op het leven van een kind heeft. Zie de bijlage om de verhalen te kunnen lezen. Een gemeente kan samen met scholen, jeugdzorg en andere partijen de krachten bundelen om passend onderwijs en passende zorg aan deze kinderen te faciliteren.

Debat 'Tussen plicht en praktijk'

Op vrijdag 16 april heeft het onlinedebat '*Tussen plicht en praktijk*' plaatsgevonden waarbij hoogbegaafde kinderen in debat zijn gegaan met leden van de Tweede Kamer. In dit debat hebben de kinderen en jongeren, onder leiding van tv-presentator Filemon Wesselink en directeur van Digibende Fabian Leijten, laten horen, zien en ervaren welke impact niet passend onderwijs op hun leven heeft en heeft gehad. Een compilatie van het debat sturen wij u in de loop van volgende week toe.

De kinderen en jongeren laten in het debat niet alleen hun trauma's, verdriet, frustratie en pijn horen, maar ook hun leerervaringen en expertise, van waaruit zij kracht en hoop putten, om *samen met U*, NU een verandering in te zetten. Hiermee voorkomt u nog meer kinds- en gezinsleed voor vele duizenden kinderen!

Wij verwijzen u graag naar ons [YouTube kanaal](#) voor de interviews van de kinderen met Filemon Wesselink en de drie generatielijn-video's waarin drie families vertellen over hun levenslange ervaring met hoogbegaafdheid.

Samen debatteren 'Ziek van School'

Op 1 oktober gaan kinderen en jongeren opnieuw in gesprek met leden van de Tweede Kamer en lokale politici om te praten over 'Ziek worden van School'. Over hoe niet-passend onderwijs leidt tot fysieke en mentale klachten, wat ernstige ziekte en schooluitval tot gevolg kan hebben. Hierbij roepen wij de politiek op om het onderwijs aan hoogbegaafden te veranderen.

Conclusie

Als we de conclusie trekken dat *gezonde, leerbare, slimme* kinderen als waardevol

potentieel beschouwen en hun ontwikkeling willen faciliteren, dan zal dit hun welzijn aanzienlijk vergroten. Het zal preventief veel (jeugd)zorg schelen en de maatschappij op korte en lange termijn veel geld besparen. Sterker nog, door te investeren in passend onderwijs en passende zorg aan hoogbegaafde kinderen, zal dit de maatschappij op lange termijn geld (Bron) en nieuwe ideeën opleveren.

In de bijlagen treft u aan:

1. De aanleiding voor de oprichting van de Werkgroep Onderwijs
1. Werkgroep Onderwijs stelt zich aan u voor
1. Het Manifest
1. Alle ondertekenaars van het Manifest
1. De gebundelde ervaringsverhalen

Met hoopvolle groet,

[naam]

Secretaris Stichting Hoogbegaafd!

Coördinator Werkgroep Onderwijs

Bron: <https://www.curio.nl/nieuws/mbo-van-onschatbare-waarde/>

--

Coördinator Werkgroep Onderwijs van Stichting Hoogbegaafd!

Leden Werkgroep Onderwijs

Stichting Hoogbegaafd! verbindt, informeert en onderzoekt (ouders en begeleiders van) hoogbegaafden van alle leeftijden en achtergronden. Alle met dit mailadres gedeelde informatie wordt vertrouwelijk behandeld. Is deze mail niet voor u bestemd? Verwijder deze dan meteen. Onze [privacyverklaring](#) is van toepassing.

Aanleiding manifest en debat

[Werkgroep Onderwijs](#) van Stichting Hoogbegaafd! is gestart als een groep moeders die elkaar vonden op basis van de problematiek rondom hun kind(eren), maar ook in hun eigen leven. Het gezinsleven staat bijna 24/7 in het teken van “hoe houd ik mijn kind in het onderwijs?” En dan zonder dat het kind ‘uit’ gaat, ziek wordt, beschadigd raakt, internaliserend of externaliserend gedrag gaat vertonen of thuis komt te zitten, totaal van de radar afvallend om überhaupt onderwijs te krijgen? En zonder dat het als enige systemisch redmiddel wordt ‘weggestopt’ in een zorginstelling of thuis komen te zitten bij uitval?

Wij werden door steeds meer jongeren benaderd om één gezamenlijk geluid van henzelf en hun gezin te laten horen. Wij wilden hen een podium bieden. Meteen werden wij door nog meer gelijkgestemden benaderd om het geluid wereldkundig te maken via nog meer kanalen en met hun persoonlijke hulp.

Stichting Hoogbegaafd! heeft al deze krachten gebundeld in de Werkgroep Onderwijs. Daardoor kunnen we permanent en duurzaam bedding geven aan het ouderinitiatief om op te komen voor onze hoogbegaafde kinderen en jongeren en om als gesprekspartner op te treden van onder andere de landelijke politiek. Nu en in de toekomst.

Het onderwerp passend hoogbegaafdenonderwijs leeft al jaren

Het recht op passend onderwijs is een mooi streven, maar helaas geen realiteit voor een groot deel van de (uitzonderlijk) hoogbegaafde kinderen in Nederland. Hoewel er de laatste jaren steeds meer aandacht bestaat voor hoogbegaafdheid en onderwijs aan hoogbegaafde kinderen, is er nog veel werk nodig om de voorzieningen voor deze kinderen passend vorm te geven. Slechts een beperkte groep hoogbegaafde kinderen heeft nu toegang tot passend onderwijs. Op veel plekken in Nederland bestaan geen voorzieningen voor deze kinderen. Dat moet veranderen.

Er is al veel geschreven over onderwijs dat voldoet aan de onderwijsbehoeften van alle kinderen. Een greep uit recente publicaties:

- [Ouders thuiszittende kinderen eisen leerrecht zonder schoolplicht](#) (NOS)
- [Oudervereniging Balans: ‘Nederland telt geen 4000, maar > 15.000 thuiszitters’](#). (Oudervereniging Balans)

- [Het onderwijsdebat. Wat kunnen de verkiezingen betekenen voor het onderwijs?](#) (Meesterwerk Podcast, [REDACTED]). Als je de meeste politieke partijen moet geloven, willen ze de komende tijd veel veranderen in het onderwijs. Maar hoe willen ze dat gaan doen?
- [René Peters \(CDA\): Jeugdzorg, hoe nu verder?](#) (Peter's Podcast). In gesprek met hoogleraar filosofie aan de Radboud Universiteit Nijmegen [REDACTED]. Over opvoeding, vorming en onderwijs. We weten dat er veranderingen nodig zijn.

Waarom is verandering nu nodig?

Generatie op generatie wordt hetzelfde verhaal verteld. Leerplicht was ooit een mooi doel, dat in de tijd van de kinderarbeid voor elk kind onderwijs mogelijk maakte (1901).

Anno 2021 gaat het niet meer alleen over kennisoverdracht door een docent die doceert. De maatschappij evolueert. Laten we niet stil blijven staan. Laten we mee-evolueren met de *ontwikkel-, leer- en ondersteuningsbehoeften* van de *leerbare, slimme kinderen van 2021 en hun leven hier op aarde*. Op die manier worden ze niet meer reeds op zeer jonge leeftijd door het schoolsysteem dermate beschadigd dat ze langdurige of zelfs levenslange fysieke, sociale en psychische problemen ontwikkelen.

Artikel 29 van het kinderrechtenverdrag stelt dat het onderwijs aan kinderen gericht moet zijn op de ontplooiing van het kind. Dat is een zo volledig mogelijk ontplooiing van de persoonlijkheid, talenten en geestelijke en lichamelijke vermogens van het totale kind. Dat is passend onderwijs. Het ontbreken van passend onderwijs is in strijd met het recht op onderwijs van elk kind, oftewel Artikel 28. Anno 2021 kunnen we hier niet meer mee weggkomen.

De Werkgroep Onderwijs van Stichting Hoogbegaafd!

[naam]

Werkgroepcoördinator en secretaris Stichting Hoogbegaafd!

Ouder van een 9-jarige zoon die meer dan een jaar fulltime en een jaar halftime thuisgezeten heeft, na zeer ondermijnend en kwetsend onderwijs op een school die claimde hoogbegaafdheidsonderwijs te geven. Hij deukt nog steeds uit, nu ruim twee jaar later, na het oplopen van PTSS als gevolg van het onderwijs. Het leed dat wij hebben meegemaakt maar vooral wat mijn zoon heeft moeten doormaken, wens ik niemand toe. Inmiddels zit ik zelf al ruim twee jaar ziek thuis na een hersenbloeding en hersenoperatie. En herstel na COVID is zwaar en lang.

Het welzijn van mijn zoon en vele anderen maakt dat ik iedere dag weer opkom voor hun rechten en kijk waar we als maatschappij beter kunnen worden, in kunnen veranderen. Opdat hun leven vandaag wordt zoals het zou moeten zijn, binnen de maatschappij passend bij wie ze zijn.

Hoogbegaafdheid raakt mijn persoonlijk leven, dat van mijn zoon en dat van vele, vele anderen kinderen en ouders die ik dagelijks tegenkom in mijn praktijk. Dat in een wel- en hoogontwikkeld land als Nederland dergelijke schrijnende en mensonterende levensomstandigheden aan de orde van de dag zijn, raakt mij iedere keer weer, diep.

Als voorzitter van de ondersteuningsplanraad (bovenschools medezeggenschapsorgaan van het samenwerkingsverband) in mijn regio, als secretaris en werkgroepcoördinator Onderwijs bij Stichting Hoogbegaafd! en in andere vrijwilligersfunctie, draag ik mijn steen bij.

Ik schreef recent een opiniestuk 'Passend onderwijs voor hoogbegaafden: van plicht naar praktijk' en ontving diverse afwijzingen van de media; en ze hebben gelijk ook! *"Het stuk is goedbedoeld en waar, maar nieuwe inzichten biedt het niet. Het herhaalt wat om de zoveel tijd naar voren wordt gebracht over dit onderwerp. Dat betekent dat er niet erg geluisterd wordt, dat de situatie al jaren niet verbeterd is en dat is ellendig."*

Inderdaad, mijn moeder, de oma van mijn zoon (orthopedagoog en kleuterleidster) deed in haar tijd niet anders dan opstaan voor deze doelgroep en haar eigen dochter... Generatie op generatie maken wij ouders hetzelfde geluid! Levenslange schade en van generatie op generatie: dat moet anders!

[naam]

Werkgroep Onderwijs, portefeuille Media & Maatschappij

Getrouwd met Sebastiaan en samen ouders van twee hoogbegaafde kinderen. Ik ben vrijwilliger bij de online community van Stichting Hoogbegaafd! en lid van de werkgroep Onderwijs. Doordat onze kinderen aan de bovenkant ver afwijken van het gemiddelde, merken wij hoeveel maatwerk er nodig is en hoe lastig het is om dit binnen het huidige onderwijs op een reguliere basisschool te realiseren. Helaas zijn er ook geen alternatieven in de regio. Hierdoor ligt passend onderwijs niet binnen handbereik.

Onze kinderen zitten gelukkig op een school met wie wij als ouders goed kunnen samenwerken, zodat we samen het beste voor onze kinderen kunnen bieden. Ook hebben mijn man en ik flink wat kennis in huis over hoogbegaafdheid, onderwijs en de ontwikkeling van kinderen. Toch lopen we regelmatig tegen grenzen aan van wetgeving, financiën, inzicht, kennis en tijd. Ons oudste kind is, ondanks de beste bedoelingen, een tijdje thuis komen te zitten. Wanneer een kind van 6 aangeeft nergens meer zin in te hebben, zelfs niet meer in Sinterklaas

– dan is er echt iets aan de hand! Gelukkig hebben wij dit samen met school goed kunnen oppakken. Maar een onbezorgde schooltijd zal er voor ons gezin niet inzitten, je blijft kritisch kijken, je vinger aan de pols houden en bijna maandelijks gesprekken met school voeren over hoe het gaat.

Ik wil mij inzetten voor meer begrip voor deze kinderen. Zover afwijken van het gemiddelde is binnen dit onderwijssysteem een last voor ze. En ik besef mij goed dat de mogelijkheden die onze kinderen nu hebben, ook niet voor iedereen zijn weggelegd. En dan vind ik dit al zwaar.

Niet iedere school wil of kan zo intensief samenwerken, gelden aanspreken die eigenlijk ergens anders voor bedoeld waren en ook is elk gezin anders qua financiën, kennis en flexibiliteit. Hoogbegaafde kinderen hebben een oneerlijke start in onze samenleving en ik wil mij inzetten om dat te verbeteren.

Overige leden van de Werkgroep Onderwijs

De Werkgroep Onderwijs van Stichting Hoogbegaafd! bestaat verder uit:

[naam], voorzitter van Stichting Hoogbegaafd!

[naam], moeder en vrijwilliger

[naam], moeder en vrijwilliger

[naam], moeder, specialist hoogbegaafdheid en vrijwilliger

MANIFEST HOOGBEGAAFDENONDERWIJS

Wij constateren dat

- 2-3 % van de [Nederlandse bevolking](#) hoogbegaafd is;
- Vele leerlingen – door kennisgebrek binnen het onderwijs – niet als hoogbegaafden herkend worden, ondanks het bestaan van signaleringsmogelijkheden voor het onderwijs;
- Hoogbegaafde en uitzonderlijk hoogbegaafde kinderen zich asynchroon ontwikkelen (oneven intellectuele, lichamelijke, sociale en emotionele ontwikkeling), sneller ontwikkelen en anders ontwikkelen. En dat zij intenser, complexer en bewuster leven, een grote behoefte hebben aan autonomie, rijkgeschakeerd voelen, nieuwsgierig, gedreven en creatief zijn, veel waarnemen en graag scheppingsgericht werken.
- Veel hoogbegaafde kinderen zich eenzaam, afgewezen, buitengesloten en/of niet verbonden voelen doordat er niet voldaan wordt aan de psychologische basisbehoefte die ieder mens heeft. Terwijl [intrinsieke motivatie ontstaat](#) door hieraan te voldoen.
- Veel hoogbegaafden onderpresteren: ze presteren minder dan de voor de groep geldende norm, of ze presteren wel boven de norm, maar ver onder het [niveau dat ze aankunnen](#);
- Het merendeel van deze leerlingen geen onderwijs ontvangt dat aansluit op hun bijzondere onderwijsbehoeften, waarmee zij in staat zouden worden gesteld om zich naar behoren te ontwikkelen;
- Er voor de uitzonderlijk hoogbegaafden of 145+-groep in Nederland in zijn geheel geen onderwijs bestaat dat aansluit op de wijze waarop deze groep in staat is om te leren en zich te ontwikkelen;
- De aan de samenwerkingsverbanden verstrekte gelden voor hoogbegaafdenonderwijs tot op heden niet hebben geleid tot de noodzakelijke structurele en passende oplossingen;
- De schoolbesturen het nalaten om te voorzien in goed onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen, ondanks dat zij kunnen beschikken over voldoende publieke middelen, en er dus geen dekkend onderwijsaanbod wordt gerealiseerd;
- Het ontbreken van passend onderwijs in strijd is met [Artikel 28 van het Kinderrechtenverdrag](#).

Tot gevolg hebbende dat

- [60% van de hoogbegaafden](#) geen passend middelbareschooladvies krijgt;
- Een aanzienlijk deel van de hoogbegaafden uitvalt zonder een diploma te behalen;
- Een aanzienlijk deel van de (uitzonderlijk) hoogbegaafden [geen opleiding op niveau afmaakt](#);
- Volledig gezonde en leerbare kinderen reeds op jonge leeftijd door het schoolsysteem dermate beschadigd raken dat ze veelal langdurige of zelfs levenslange fysieke, sociale en psychische problemen ontwikkelen;
- Een aanzienlijk deel van de hoogbegaafden één of meerdere malen thuiszitter wordt;
- Een deel niet meer in het onderwijs kan terugkeren en volledig in de jeugdzorg terechtkomt;
- Het dagelijkse gezinsleven hierdoor dermate ontwricht wordt dat ouders noodgedwongen hun baan opzeggen of in de ziektewet belanden.

En roepen de politiek op

- Alleen het onderwijs op scholen te bekostigen als het bevoegd gezag van die scholen, oftewel de schoolbesturen, zorg draagt voor een dekkend onderwijsaanbod, waaronder ook goed onderwijs aan hoogbegaafden, zo nodig met ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband;
- De zorgplicht van schoolbesturen voor het onderwijs nader te formuleren als voorwaarde voor de bekostiging van scholen, met inachtneming van [Artikel 29 van het Kinderrechtenverdrag](#), opdat het onderwijs zal zijn gericht op de zo volledig mogelijke ontplooiing van de persoonlijkheid, talenten en geestelijke en lichamelijke vermogens van het kind;
- De opdracht in de Grondwet na te leven om zorg te dragen voor bekwame leerkrachten en docenten door te voorzien in een adequate (examinering) en (hogere beroeps)opleiding, opdat leerkrachten en docenten beschikken over de juiste kennis en (pedagogische) vaardigheden om te kunnen voorzien in goed onderwijs, ook voor hoogbegaafde leerlingen;
- Om ouders adequaat te informeren over de maatwerkmogelijkheden in het onderwijs voor leerlingen op de school van inschrijving of op een andere locatie (indien nodig met inkoop van onderwijs/zorg bij particuliere aanbieders), zodat het onderwijs door de school kan worden aangepast aan de bijzondere onderwijsbehoefte van de leerling, welke informatieplicht van de overheid is vastgelegd in [Artikel 28, lid 1 onder d van het Kinderrechtenverdrag](#);
- (Parttime) thuisonderwijs – met verstrekking van docent, budget, contactmomenten met gelijkgestemden en middelen – toe te staan indien er geen passend hoogbegaafdenonderwijs aangeboden kan worden;
- Geld beschikbaar te stellen zodat er kan worden voorzien in onderwijs- en (extra) ondersteuningsarrangementen, zoals deze ook bestaan voor andere vormen van specialistisch onderwijs;
- Landelijk toe te zien op de ontwikkeling van een doorgaande hoogbegaafdenleerlijn PO-VO-HO, inclusief maatwerkmogelijkheden.

Addendum

Ieder kind heeft recht op onderwijs dat voldoet aan de ontwikkel-, leer- en ondersteuningsbehoeften van het individuele en totale kind. Dit geldt ook voor hoogbegaafde en uitzonderlijk hoogbegaafde kinderen.

Hoogbegaafde kinderen

- Hebben een enorme cognitieve, sociale, creatieve en/of motorische potentie, maar ook zij leren niet vanzelf;
- Ontwikkelen zich asynchroon;
- Denken, voelen en leren anders;
- Beschouwen en ervaren het leven significant anders;
- Vormen geen homogene groep: de diversiteit en niveauverschillen tussen hoogbegaafden zijn zeer groot.

Hierdoor hebben ze behoefte aan

- Onderwijs dat en begeleiding die aansluit bij hun specifieke en speciale ontwikkel-, leer- en ondersteuningsbehoefte;
- Hoogopgeleide, gedreven en gespecialiseerde leerkrachten die aansluiten bij de denk-, leer- en belevingswereld van het kind;
- Contextueel bredere methodes en instructie;
- Een basisvakoverstijgend curriculum;
- Maatwerk en een individuele leerlijn;
- Klassenindeling op niveau in plaats van leeftijd;
- Kleine klassen;
- Zorgondersteuning voor hoogbegaafden met een zorgbehoefte;
- Gezien worden met het systeem rondom hen, dat onderling en met het kind zelf samenwerkt: ouders, leerkrachten, hoogbegaafdheidsspecialisten en schoolleiding.

Waarom dit manifest?

Het recht op (passend) onderwijs. Een mooi streven, maar helaas geen realiteit voor een groot deel van de (uitzonderlijk) hoogbegaafde kinderen in Nederland. Er is de laatste jaren meer en meer aandacht gekomen voor hoogbegaafdheid en er wordt op meerdere plekken in Nederland heel hard gewerkt om goed onderwijs voor deze kinderen vorm te geven. Maar de hiervoor opgerichte voorzieningen zijn schaars en slechts voor een beperkte groep hoogbegaafde kinderen toegankelijk en echt passend.

Het gevolg is dat psychisch gezonde kinderen – kinderen die als onbezorgde, positieve en hoopvolle kleuters hun schoolcarrière begonnen – reeds in hun vroege basisschooljaren door het schoolsysteem aan school gerelateerde klachten ontwikkelen (ziek worden), ‘ongewenst’ gedrag vertonen, zichzelf ‘uitzetten’, vastlopen op school, uitvallen of zelfs zeer ernstig beschadigd raken. Sommige leerlingen worden zelfs zorgkinderen die onder de Jeugdwet vallen, doorgaans zonder (passend) onderwijs door het leven gaan en soms zelfs in zorginstellingen belanden.

Ieder kind heeft recht op onderwijs dat voldoet aan de ontwikkel-, leer- en ondersteuningsbehoefte van het individuele kind ([Kinderrechtenverdrag artikel 28](#)). De Werkgroep Onderwijs van Stichting Hoogbegaafd roept de overheid op om het recht op onderwijs na te leven, opdat ook in passend onderwijs voor elk hoogbegaafd kind zal worden voorzien. Hiertoe worden [ervaringsverhalen van ouders en jongeren](#) verzameld en is het Manifest Hoogbegaafdenonderwijs opgesteld.

We hebben naast heel veel kinderen en ouders ook instanties die direct en indirect in verbinding staan met deze doelgroep aan ons verbonden om een gemeenschappelijk geluid te laten horen.

We maken ons veel zorgen over:

- De totale ontwikkeling van gezonde, leerbare en slimme kinderen, die nú dagelijks vastlopen, uitvallen of zeer ernstig beschadigd raken;
- Gezinslevens die worden ontwricht doordat ouders noodgedwongen hun baan opzeggen of in de ziektewet belanden.

Investeren in hoogbegaafdenonderwijs:

- Zorgt voor verzilvering van kostbaar potentieel voor onze samenleving;
- Reduceert de groeiende groep geregistreerde en niet- geregistreerde [thuiszitters](#);
- Dringt de torenhoge en stijgende jeugd- en zorgkosten terug, evenals ziektewet- en werkloosheidsuitkeringen;
- Voorziet in de [roep om werknemers met vaardigheden](#) zoals kritisch denken, complex probleemoplossend vermogen, creativiteit en emotionele intelligentie in het bedrijfsleven;
- Voorkomt bovenal [heel veel persoonlijk leed](#) voor kinderen, hun gezin en hun directe omgeving.

Er moet nu iets gebeuren om deze kinderen te helpen.

Onderwijs voor hoogbegaafden dat past!